

Lagstiftningen bör skapa förutsättningar för att attrahera investeringar för den gröna omställningen

Finland ser stora möjligheter i den gröna omställningen för finländska företag samt för samhällsekonomin överlag. Ifall allt går så som regeringen och branschens intresseorganisationer tror och hoppas ser det ljus ut för att investeringar i form av flera olika projekt som gäller den gröna omställningen för ett värde på tiotals miljarder euro kommer att göras i Finland. Detta kräver dock att Finland lyckas utnyttja sina styrkor till fullo och att till exempel investeringarnas tillståndprocesser inte dröjer onödigt länge. Finland arbetar redan för att försnabba denna typ av tillståndprocesser genom en lagändring, men detta räcker dock inte, utan Finlands investeringsmiljö måste locka denna typ av investeringar med alla medel som finns till hands.

Bland annat dessa frågor får du svar på i denna artikel.

Ta del av hela artikeln på följande sidor.

Aki Aapio, Senior Associate
Aki.aapio@dkco-law.com

Akis specialområden är företagsarrangemang samt fastighets- och energirätt. Aki biträder även företagskunder i avtalsrättsliga och bolagsrättsliga frågeställningar.

Blir väte den nya oljan?

Den gröna omställningen kommer globalt att kräva investeringar för hundratals miljarder euro under de kommande decennierna. Inom Europeiska unionen tror man att väte kan vara en betydande faktor i den gröna omställningen, särskilt i sektorer som är svåra att elektrifiera. Fördelen med väte är att det kan tillverkas av vatten genom elektrolys. Detta kräver elektricitet. När grön elektricitet används vid elektrolys är vätet som framställs även så kallat grönt väte, som sedan fortsättningsvis kan användas till exempel vid tillverkning av grönt stål eller andra "gröna" produkter. Man hoppas på att grönt väte ska bli ett nytt grönt bränsle och bland annat ersätta naturgas inom tunga industriella processer som kan vara svåra att elektrifiera samt fungera som ett effektivt sätt att lagra energi. EU har framfört sina planer gällande en fond på tre miljarder euro som skulle kunna täcka de risker företag tar då de investerar i rent väte. Kommissionen har även godkänt över tio miljarder euro i statsbidrag för vätegasindustrin.

Finland har flera konkurrensfördelar

Produktionen av grönt väte kräver enorma mängder grön elektricitet såsom vindkraft. Vindkraftskapaciteten har ökat markant i Finland under de senaste åren och kommer att fortsätta växa. Finlands mål att vara koldioxidneutralt år 2035, vilket är ett ambitiösare mål än de mål som uppställts i bland annat EU och Sverige, är inte enbart en värderingsfråga utan kommer även att leda till en konkurrensfördel för Finland. Finlands enorma och i stort sett outnyttjade vindkraftspotential är av största vikt, särskilt för att locka vätegasinvesteringar till Finland, eftersom mer än hälften av kostnaderna för vätegasprojekt beräknas bestå av inköp av elektricitet.

Utöver tillgången till förnybar energi är Finland en attraktiv plats för investeringar även tack vare ett stabilt och välfungerande elnät, en stark industri- och energikompetens samt ett fjärrvärmenät som möjliggör effektiv användning av den spillvärme som uppkommer vid elektrolys. Finland har också gått om sötvatten och biobaserade koldioxidkällor för att tillgodose processernas behov.

Flera vätegasinvesteringar planeras för närvarande i Finland, till exempel i Harjavalta Industripark, Kymijärvi kraftverk i Lahtis och i samband med investeringar i Nestes raffinaderi i Borgå. Österbottens län är väl representerat vid dessa investeringar, eftersom det största enskilda projekt som för närvarande kommit till allmän kännedom är produktionsanläggningen i Karleby som uppgår till ett värde av en halv miljard euro, som planeras av utvecklingsbolaget Flexens. Produktionsanläggningen skulle producera ammoniak för gödselindustrin från rent väte och kväve som samlats från luften. Av samma storlek är den planerade investeringen av en vätegasanläggning i Kristinestad som uppgår till ett värde av 450 miljoner euro av CPC Finland och Prime Capital från Tyskland, som skulle använda elektricitet ur sina egna vindkraftsverk.

A photograph showing a person's hands typing on a laptop keyboard while lying in bed. The scene is dimly lit, suggesting a relaxed or late-night work environment. The laptop is open, and a smartphone is visible on the bed next to it.

Smidiga tillståndsprocesser är viktiga för att generera investeringar

Förutom det ovannämnda är de viktiga frågorna för Finlands attraktionskraft den förutsägbara verksamhetsmiljön, markanvändningsplaneringen och smidigheten i tillståndsförfarandena. I en rapport som publicerades förra året av konsultbyrån Boston Consulting Group som undersöker exportmöjligheterna för finländska företag som skapats av den gröna omställningen, konstateras att uppkomsten av exportmöjligheter kan främjas bland annat genom att försnabba tillståndsprocesser och reglering, vilket gör det möjligt att pröva och utveckla framtida lösningar på hemmamarknaden.

Därför är miljöministeriets riktlinjer om prioritering av investeringsprojekt för grön omställning i tillståndshantering, som publicerades i februari och som baserar sig på ett tidsbestämt EU-fördrag, en viktig reform. Tack vare reformen kan företag under vissa förutsättningar ansöka om företräde för projekt vid tillståndsbehandling av miljötillstånd enligt miljöskyddslagen och tillstånd för vattenhushållningsprojekt enligt vattenlagen hos regionförvaltningsverken under åren 2023–2026. Reformen avser bland annat tillståndshantering av projekt som rör tillverkning och utnyttjande av grönt väte eller produktion av batterimaterial, det vill säga projekt som även planeras i Österbotten. En effektivisering av tillståndsprocesserna ökar Finlands konkurrenskraft i de framväxande sektorerna för grön omställning, där snabbt agerande är avgörande då nya verksamhetsområden skapas nästan från grunden.

Målet med prioriteringen är att försnabba handläggningstiden för tillståndsansökan så att den totala handläggningstiden blir kortare än de genomsnittliga handläggningstiderna. I regeringens proposition RP 128/2022 rd är målet att handläggningstiderna skulle uppgå till högst 12 månader. Beräkningen av handläggningstiden börjar från inlämnandet av begäran om företrädesförfarandet till tillståndsmyndigheten. Företrädesförfarandet innebär dock inte att förfarandet skulle ske per automatik, utan kräver aktiva åtgärder från sökanden, som att bevisa för tillståndsmyndigheten att det är ett grönt omställningsprojekt i enlighet med 2 a § i RFV-behandlingslagen (898/2009) samt att avlämna en rapport om "inte betydande" -skada (DNSH-rapport), som påvisar att projektet inte orsakar betydande skada för något av miljömålen i EU:s taxonomiförordningar.

Helhet och attityd i skick

För snabbade tillståndsprocesser är en faktor som hjälper Finland att locka till sig investeringar i den gröna omställningen. De medför dock inga betydande konkurrensfördelar för Finland i förhållande till andra EU-länder som är skyldiga att följa samma tidsbestämda EU-förordning. Finland måste även i alla andra avseenden "få ordning på torpet". Det gäller såväl tillgång till kvalificerad arbetskraft som markanvändning. Å ena sidan handlar det om attityder, som t.ex. hur vi förhåller oss till planläggning gällande vindkraftverk i vår hemkommun. Markanvändningsplaneringen, som är på kommunens ansvar, bör inte utgöra ett hinder för byggandet av produktionsanläggningar eller nödvändig infrastruktur. Till exempel planerade det norska företaget Blastr Green Steel ursprungligen en stålfabrik och vätgasanläggning i Nordnorge till ett värde av över fyra miljarder euro, men eftersom lokala kommuner i Norge inte ville bygga vindkraftverk i kommunerna så flyttades investeringen till Ingå i Finland.

Å andra sidan handlar det även om lagstiftning och tillräckliga resurser hos myndigheterna, som till exempel att göra processerna för arbetsrelaterad invandring smidigare för att säkra tillgången på kunnig arbetskraft. Politikerna bör möjliggöra framstegen för den gröna omställningen och skapandet av investeringar i Finland genom att göra Finland till en ännu mer attraktiv investeringsmiljö. Detta gäller smidighet och snabbhet av ovannämnda tillståndsprocesser, men även stabilitet och samstämmighet i Finlands miljöåtgärder och tillhörande lagstiftning. Ett företag som investerar i Finland måste kunna förutspå utvecklingen för flera årtionden framåt. Under dessa veckor förväntas regeringen presentera Finlands vätgasstrategi, som kommer att fastställa riktlinjerna längre in i framtiden. För Finlands del är detta ett viktigt steg framåt, eftersom många andra länder redan har en motsvarande strategi.

På individnivå är däremot våra möjligheter att påverka lagstiftningen eller myndigheternas agerande begränsade. Vi kan dock var och en påverka hur vi beslutar oss för att närma oss den aktuella förändringen. Den gröna omställningen berör alla finländare och därför är varje individs attityd viktig när det gäller hur smidigt den gröna omställningen fortskrider i Finland, oavsett om det är fråga om markägare, företagare eller kommunala beslutsfattare. Då världen går mot en koldioxidneutral tid måste Finland ha modet att vara en ledande part i utvecklingen. I slutändan kommer folkets attityd att avgöra om den gröna omställningen och grönt väte blir Finlands nästa Nokia.

DKCO

DKCO är specialiserad på avancerad affärsjuridik och har spetskompetens i bolags- och finansrättsliga frågor, kommersiella avtal, arbetsgivarjuridik och offentlig upphandling. Vi betjänar såväl företag, företagare som offentliga institutioner.

Vi skapar förutsättningar för framgång genom att jobba nära våra klienter, skapa ett personligt engagemang och tillsammans ta fram nya modiga lösningar.

Läs mer på dkco-law.com

DKCO